

GMINA SIEDLEC

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA

GMINY SIEDLEC

NA LATA 2004 –2007 Z UWZGLĘDNIENIEM

PERSPEKTYWY NA LATA 2008 – 2011

PAŹDZIERNIK, 2004

ZESPÓŁ OPRACOWUJĄCY:

dr hab. inż. Wojciech Halicki

mgr inż. Tomasz Wareżak

mgr inż. Joanna Pniewska

mgr inż. Łukasz Miesiaczyk

WYKONAWCA

INSTYTUT EKOLOGII STOSOWANEJ

Skórzyn 44A, 66-614 Maszewo

(068) 391-44-85, 0-607-033-780

www.ies.zgora.pl; instytut@ies.zgora.pl

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY SIEDLEC

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE PROGRAMU I GMINY SIEDLEC	9
1.1 Przedmiot, zakres i cel programu.....	9
1.2 Wykaz prawnych i merytorycznych dokumentów będących podstawą wykonania programu	
10	
1.2.1 Ustawy	10

1.2.2	Programy, opracowania, plany i inne dokumenty.....	10
1.3	Przyjęte założenia do realizacji programu.....	11
1.4	Ogólna charakterystyka gminy Siedlec.....	16
1.4.1	Informacje wstępne o gminie Siedlec.....	16
1.4.2	Historia.....	17
1.4.3	Położenie i rzeźba terenu.....	17
1.4.4	Uwarunkowania społeczne.....	18
II.	OCENA OBECNEGO STANU ŚRODOWISKA W GMINIE SIEDLEC.....	20
2.1	Jakość wód oraz stan gospodarki wodno-ściekowej.....	21
2.1.1	Wody podziemne	21
2.1.2	Woda pitna.....	22
2.1.3	Gospodarka ściekowa.....	25
2.1.4	Wody powierzchniowe	26
2.1.4.1	Wody płynące.....	26
2.1.4.2	Wody stojące.....	30
2.2	Jakość powietrza	37
2.3	Geologia, gleby oraz stan gospodarki rolnej.....	43
2.3.1	Budowa geologiczna i geomorfologiczna.....	43
2.3.2	Jakość gleb	44
2.3.3	Stan gospodarki rolnej.....	49
2.4	Środowisko przyrodnicze oraz formy ochrony przyrody	51
2.4.1	Środowisko przyrodnicze, lasy.....	51
2.4.2	Bioróżnorodność	54
2.4.3	Ochrona przyrody.....	58
2.5	Zasoby naturalne.....	66
III.	GLÓWNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA W GMINIE SIEDLEC.....	68
3.1	Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych.....	68
3.2	Zagrożenia atmosfery.....	72
3.3	Zagrożenie gruntów rolnych i leśnych.....	73
3.4	Zagrożenia środowiska przyrodniczego	75
3.5	Zagrożenia zasobów naturalnych	78
3.6	Hałas, pola elektromagnetyczne i awarie przemysłowe	79
3.6.1	Hałas.....	79
3.6.2	Pola elektromagnetyczne.....	80
3.6.3	Awarie przemysłowe	83
IV.	PRIORYTETY I CELE EKOLOGICZNE ZE STRATEGIĄ DZIAŁAŃ DO ROKU 2011	85
4.1	Priorytety i cele na okres 2004 – 2007	86
4.2	Priorytety i cele na lata 2008 – 2011.....	94
4.3	Charakterystyka pozostałych celów ekologicznych na okres 2004 – 2011	100
V.	HARMONOGRAM REALIZACJI PRZYJĘTYCH CELÓW NA LATA 2004 – 2007.	102
5.1	Cele ekologiczne z podziałem na zadania własne gminy i zadania koordynowane w odniesieniu do kosztów ich realizacji.....	103
5.2	Możliwe źródła finansowania	107
VI.	STRUKTURA ZARZĄDZANIA PROGRAMEM.....	122
6.1	Struktura zarządzania programem	122
6.2	Uczestnicy realizacji programu.....	122
6.3	Instrumenty zarządzania środowiskiem i programem.....	123
6.4	Monitoring wdrażania programu.....	125
6.5	Oceny oraz raporty z realizacji programu.....	125
VII.	SYNTETYCZNE PRZEDSTAWIENIE PROGRAMU.....	127
7.1	Założenia i cele programu.....	127
7.2	Ocena stanu środowiska	127
7.3	Przyjęte priorytety i cele ekologiczne.....	128

7.4	Charakterystyka zadań organizacyjnych, studyjnych i inwestycyjnych	129
7.5	Koszty i źródła finansowania.....	129
7.6	Zarządzanie programem.....	130
VIII.	ZAŁĄCZNIKI.....	131

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik 1. Sieć osadnicza gminy Siedlec

Załącznik 2. Monitoring wód podziemnych woj. Wielkopolskiego

Załącznik 3. Oczyszczalnie ścieków na terenie gminy Siedlec

Załącznik 4. Sieć hydrograficzna gminy Siedlec wraz z położeniem zlewni Północnego Kanału Obry

Załącznik 5. Jeziora polodowcowe na terenie gminy Siedlec

Załącznik 6. Potencjalny rozkład emisji dwutlenku siarki na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2000-2001

Załącznik 7. Potencjalny rozkład emisji dwutlenku węgla na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2000-2001

Załącznik 8. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej gleb w gminach woj. wielkopolskiego

SPIS TABEL

Tab.1. Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminy Siedlec.

Tab.2. Struktura ludności gminy Siedlec wg wieku.

Tab.3. Wyniki badań krajowego monitoringu wód podziemnych województwa wielkopolskiego

Tab.4. Wartości parametrów wody z ujęcia Kopanica.

Tab.5. Charakterystyka gospodarki ściekowej w gminie Siedlec

Tab.6. Charakterystyka gospodarki ściekowej w zakładach przemysłowych gminy Siedlec

Tab.7. Stan czystości wód Północnego na terenie gminy Siedlec według klas i wskaźników zanieczyszczeń w roku 2002.

Tab.8. Stan czystości wód Szarki na terenie gminy Siedlec według klas i wskaźników zanieczyszczeń w roku 2002.

Tab.9. Jeziora na terenie gminy Siedlec.

Tab.10. Emisja zanieczyszczeń do powietrza w gminie Siedlec w latach 2001 i 2002 z zakładów i instytucji.

Tab.11. Drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne na terenie gminy Siedlec

Tab.12. Klasyfikacja wynikowa powiatu wolsztyńskiego na podstawie pierwszej rocznej oceny jakości powietrza wykonanej w oparciu o badania przeprowadzone w roku 2002

Tab.13. Zbiorcze zestawienie klas bonitacyjnych gruntów ornych w gminie Siedlec
(w % gruntów ornych).

Tab.14. Wyniki badań gleby w gminie Siedlec prowadzone w ramach monitoringu regionalnego.

Tab.15. Granice tolerancji zawartości pierwiastków toksycznych w glebach według IUNG Puławy
[mg/kg]

Tab.16. Zasobność w makroelementy gleb na terenie gminy Siedlec
(w % pow. użytków rolnych)

Tab.17. Szczegółowy podział areалу gospodarstw w odniesieniu do ilości gospodarstw

Tab.18. Zestawienie zasobów kopalin w gminie Siedlec

Tab.19. Podział zadań studyjnych, organizacyjnych i inwestycyjnych w odniesieniu do szacunkowych kosztów ich realizacji na lata 2004-2007

I. PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE PROGRAMU I GMINY SIEDLEC

1.1 Przedmiot, zakres i cel programu

Przedmiotem opracowania jest Program Ochrony Środowiska dla gminy Siedlec na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011.

Celem opracowania jest analiza aktualnego stanu środowiska oraz identyfikacja celów, priorytetów w zakresie ochrony środowiska dla gminy Siedlec według poszczególnych dziedzin wraz ze strategią działań

Opracowanie zawiera:

- Podstawowe informacje dotyczące programu i gminy
- Ocenę obecnego stanu środowiska w gminie Siedlec
- Główne zagrożenia środowiska w gminie Siedlec
- Priorytety, cele ekologiczne oraz strategię działań
- Plan i harmonogram realizacji przyjętych celów na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 – 2011
- Koszty realizacji programu oraz źródła finansowania
- Strukturę zarządzania programem
- Syntetyczne przedstawienie programu

Celem opracowania programu jest realizacja polityki ekologicznej państwa na szczeblu gminy. Natomiast podstawą prawną jest art. 17.1. ustawy Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz.U. Nr 62, poz.627).

1.2 Wykaz prawnych i merytorycznych dokumentów będących podstawą wykonania programu

1.2.1 Ustawy

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz.627 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa „Prawo Wodne” z dnia 18 lipca 2001 roku (Dz. U. Nr 115, poz.1229 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa „O Ochronie Przyrody” z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. Nr 92, poz. 880),
- Ustawa „Prawo geologiczne i górnicze” z dnia 4 lutego 1994 roku (Dz. U. 27, poz. 96 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa „O ochronie zwierząt” z dnia 21 sierpnia 1997 rok (Dz. U. 111, poz. 724 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa „Prawo łowieckie” z dnia 13 października 1995 rok (Dz. U. Nr 147, poz. 713 z

- późniejszymi zmianami),
- Ustawa „O lasach” z dnia 28 września 1991 roku (Dz. U. Nr 101, poz. 444 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa „O rybactwie śródlądowym” z dnia 18 kwietnia 1985 roku (Dz. U. Nr 21, poz. 91 z późniejszymi zmianami)
- Ustawa „O Inspekcji Ochrony Środowiska” z dnia 20 lipca 1991 roku (tekst jednolity: Dz. U. 2002, Nr 112, poz. 982)

1.2.2 Programy, opracowania, plany i inne dokumenty

- II Polityka ekologiczna państwa (RM 2000, Uchwała Sejmu RP 2001)
- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010 (RM 2002)
- Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002-2010 (RM, 2002)
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Polski do 2025 roku (MŚ 1999)
- Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (Projekt 2002)
- Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (PRM 2001)
- Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej. (MŚ 2000)
- Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej
- Gospodarka wodno-ściekowa w zlewni rzeki Obry. Stan obecny i zalecane kierunki rozwoju
- Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu lokalnym i regionalnym
- Umowa zawarta pomiędzy Gminą Siedlec a Instytutem Ekologii Stosowanej
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2003 – 2010,
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego,
- Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego
- Program Ochrony Środowiska dla powiatu wolsztyńskiego na lata 2004-2011
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Siedlec
- Strategia rozwoju gminy Siedlec
- Plan Rozwoju Lokalnego gminy Siedlec
- Wieloletni program inwestycyjny gminy Siedlec
- Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Siedlec

1.3

Przyjęte założenia do realizacji programu

Założenia wyjściowe do Programu ochrony środowiska opierają się na uwarunkowaniach, wynikających z dokumentów nadrzędnych, głównie Polityki Ekologicznej Państwa, Prawa Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska, Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wolsztyńskiego oraz innych programów, dokumentów, raportów, które określają zawartość opracowania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym. Polityka Ekologiczna Państwa nakreśla konkretne cele, które winny znaleźć się w programach ochrony środowiska na niższych szczeblach, są to m.in.:

- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych: miejskich, przemysłowych i wiejskich;
- Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł przestrzennych (rozproszonych), trafiających do wód wraz ze spływami powierzchniowymi (przede wszystkim z terenów rolnych oraz z terenów zurbanizowanych)
- Systematyczna poprawa jakości powietrza w zakresie gospodarki odpadami,
- Stworzenie podstaw dla nowoczesnego gospodarowania odpadami komunalnymi, zapewniającego wzrost odzysku tych odpadów
- Ograniczenie hałasu na obszarach miejskich oraz na odcinkach zamieszkałych wzdłuż głównych dróg i szlaków kolejowych do poziomu równoważnego nie przekraczającego w porze nocnej 55 dB
- Konieczność zaniechania nieuzasadnionego wykorzystywania wód podziemnych na cele przemysłowe,
- Wprowadzanie nowoczesnych technologii w przemyśle i energetyce w celu zmniejszenia wodochłonności, materiałochłonności, energochłonności i odpadowości produkcji oraz redukcji emisji zanieczyszczeń do środowiska (BAT)
- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych - do 2010 roku co najmniej podwojenie wykorzystania tej energii w stosunku do roku 2000, zgodnie z celami Unii Europejskiej wyrażonymi w *Białej Księdze (COM(97)599)*
- Ochrona ekosystemów leśnych oraz zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo
- Zachowanie zasobów przyrody, w tym różnorodności biologicznej, dobrego stanu ekosystemów oraz walorów krajobrazu, w tym krajobrazu rolniczego (m.in. poprzez zachowanie tradycyjnych metod gospodarowania).

Prawo Ochrony Środowiska w art.17 obliguje wójta gminy do realizacji polityki ekologicznej państwa, poprzez sporządzenie gminnego programu ochrony środowiska.

Kolejnym dokumentem na podstawie którego określano założenia niniejszego programu był Wojewódzki Program Ochrony Środowiska i Strategia Rozwoju woj. wielkopolskiego. Autorzy obu dokumentów kierowali się zasadą zrównoważonego rozwoju, autorzy strategii rozwoju województwa zaproponowali osiem celów, których realizacja przyczyni się do trwałego podniesienia jakości życia obecnego i przyszłych pokoleń. Przedstawione w strategii cele posłużyły jako szkielet dla opracowania Programu ochrony środowiska dla województwa, celami tymi są:

Cel 1 Minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko w skali województwa, w tzw. "gorących miejscach" (hot spots) - **"Gorące punkty"**

Cel 2 Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów wraz ze wzrostem udziału wykorzystywanych zasobów odnawialnych - **Racjonalne użytkowanie surowców**

Cel 3 Zapewnienie odpowiedniej jakości użytkowej wód, racjonalizacja zużycia wody, zwiększenie zasobów w zlewniach oraz ochrona przed powodzią - **Zasoby wodne**

Cel 4 Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji gazów cieplarnianych, niszczących warstwę ozonową, zminimalizowanie uciążliwego hałasu i ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym - **Powietrze atmosferyczne, Hałas, Pola elektromagnetyczne**

Cel 5 Ochrona powierzchni ziemi, w tym powierzchni biologicznie czynnej i gleb przed degradacją - **Powierzchnia ziemi**

Cel 6 Zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów oraz wdrożenie nowoczesnego systemu wykorzystania i unieszkodliwiania tych odpadów - **Gospodarka odpadami**

Cel 7 Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności oraz rozwoju zasobów leśnych - **Zasoby przyrodnicze**

Cel 8 Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska oraz sprostanie nowym wyzwaniom, czyli zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego - **Awarie przemysłowe**

Ponadto przygotowując program kierowano się priorytetami i celami nakreślonymi w Programie Ochrony Środowiska dla powiatu wolsztyńskiego.

Zostały one przedstawione w odniesieniu do poszczególnych dziedzin środowiska.

- Turystyka i rekreacja - Dalszy rozwój turystyki i agroturystyki poprzez optymalne wykorzystanie walorów przyrodniczych powiatu
- Rolnictwo - Stworzenie systemu wspierania zrównoważonego rozwoju produkcji rolnej oraz

wspieranie procesu komasacji gruntów / Rozwój rolnictwa ekologicznego

- Przemysł - Tworzenie warunków do dalszego rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw działających zgodnie z wymogami ochrony środowiska.
- Transport - Poprawa dostępności komunikacyjnej oraz tworzenie warunków dla sprawnego i bezpiecznego przemieszczania się ludzi i towarów przy jednoczesnym minimalizowaniu wpływu na środowisko naturalne / Dążenie do dobrego stanu technicznego dróg i pozostałej towarzyszącej infrastruktury drogowej / Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego środowisku (wodnego i lotniczego)
- Osadnictwo - Podniesienie jakości życia mieszkańców przy uwzględnieniu istniejących walorów kulturowo-krajobrazowych z zachowaniem ładu przestrzennego i funkcjonalnego
- Edukacja ekologiczna - Zapewnienie maksymalnej ochrony środowiska, oszczędnego gospodarowania i korzystania z jego zasobów poprzez wykształcenie u mieszkańców postawy przyjaznej środowisku.
- Ochrona przyrody i krajobrazu - Bieżąca ochrona obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, w tym wdrożenie systemu NATURA 2000
- Ochrona krajobrazu rolniczego i rekreacyjnego - Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody
- Ochrona lasów - Zachowanie i zwiększenie istniejących zasobów leśnych / Wzrost różnorodności biologicznej systemów leśnych / Poprawa stanu zdrowotnego lasów
- Ochrona gleb - Właściwe użytkowanie istniejących zasobów, ich ochrona i rekultywacja
- Ochrona zasobów kopalin - Minimalna ingerencja wywierana na środowisko w procesie eksploatacji złóż i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych
- Jakość wód - Zapewnienie odpowiedniej klasy czystości wód powierzchniowych
- Ochrona jakości wód podziemnych - Zapewnienie wszystkim mieszkańcom powiatu odpowiedniej jakości wody do picia
- Hałas - Zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego, zwłaszcza na terenach zabudowanych.
- Pola elektromagnetyczne - Bieżąca kontrola źródeł pól elektromagnetycznych i lokalizacja zgodna z obowiązującymi przepisami.
- Awarye przemysłowe - Eliminowanie i zmniejszenie skutków dla mieszkańców i środowiska z tytułu poważnych awarii przemysłowych
- Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią - Racjonalne wykorzystanie i zwiększanie zasobów wodnych w zlewniach
- Wykorzystanie energii odnawialnej – Podjęcie działań w kierunku możliwości wykorzystania

energii odnawialnej

Kolejnym dokumentem, który brano pod uwagę przy sporządzaniu Programu była Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Wolsztyńskiego, w której jako cel – misję nadrzędną uznano zapis: *”Kształtowanie działań Powiatu w myśl symboli stanowiących jego logo: słońce to pewna stabilna, przewidywalna przyszłość mieszkańców, jeziora to woda od wieków utożsamiana z możliwościami rozwoju gospodarczego, a na skalę małego powiatu jest mała i średnia przedsiębiorczość, lasy to spokój, wypoczynek i znaczenie czasu oraz cierpliwości w podejmowanych działaniach”*.

Osiągnięcie celu nadrzędnego następować będzie poprzez realizację szczegółowych celów w ramach zrównoważonego rozwoju powiatu.

Jako podstawy strategicznego rozwoju przyjęto cele nadrzędne określone w Strategii rozwoju powiatu wolsztyńskiego:

1. Optymalne zagospodarowanie przestrzeni pod kątem rozwoju turystyki i ekologii
2. Trwała poprawa warunków życia społeczeństwa w zakresie ochrony zdrowia, edukacji i pracy
3. Pełne wykorzystanie obecnego i przyszłego potencjału infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego Powiatu
4. Stworzenie nowych i utrzymanie starych miejsc pracy
5. Utrzymanie płynności finansowej Powiatu i optymalne wykorzystanie środków unijnych
6. Starostwo Powiatowe w pełni przygotowane kompetencyjnie i organizacyjnie do pełnienia roli głównej jednostki wdrażającej strategię rozwoju Powiatu.

Ponadto zawarte w Strategii zrównoważonego rozwoju powiatu wolsztyńskiego cele szczegółowe istotne dla potrzeb programu, to:

- Turystyka,
- Gospodarka wodno-ściekowa,
- Stan nawierzchni dróg,
- Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- Zmiany systemu ogrzewania i stosowania paliw.

Podczas pracy na programem opierano się także na zapisach określonych w Strategii gminy, gdzie sformułowano deklarację – misję gminy:” Gmina Siedlec będzie gminą wyróżniającą się spośród gmin wiejskich województwa wielkopolskiego dobrymi warunkami zamieszkania i odpoczynku, dobrze rozwiniętą działalnością gospodarczą w sektorze średnich i małych przedsiębiorstw,

wysokim poziomem rolnictwa, stabilnym rynkiem pracy, aktywnie chronionym środowisku naturalnym”

Na podstawie zebranych informacji oraz uwarunkowań zewnętrznych ustalono cel nadrzędny i cel główny oraz sformułowano cele strategiczne rozwoju gminy Siedlec. Cel nadrzędny brzmi: Wysoka jakość życia społeczeństwa gminy Siedlec. Cel główny to: Trwały, akceptowany społecznie i bezpieczny dla środowiska rozwój społeczno-gospodarczy gminy przy pełnym wykorzystaniu zasobów pracy i kapitału oraz walorów położenia geograficznego. Cele strategiczne: kompleksowe uzbrojenie terenów gminy w urządzenia infrastruktury technicznej. Siedlec gminą wzrostu gospodarczego – aktywizacja działalności gospodarczej. Modernizacja rolnictwa i rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy w zakresie usług społecznych. Siedlec gminą chroniącą środowisko naturalne i dziedzictwo kultury.

1.4 Ogólna charakterystyka gminy Siedlec

1.4.1 Informacje wstępne o gminie Siedlec

Gmina Siedlec położona jest w zachodniej części woj. wielkopolskiego na terenie powiatu wolsztyńskiego, przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 32 Zielona Góra - Poznań. Gmina Siedlec graniczy z gminami woj. wielkopolskiego: Zbąszyń, Nowy Tomyśl, Rakoniewice, Wolsztyn, oraz z gminami woj. lubuskiego: Kargowa, Babimost (ZAŁĄCZNIK 1). Siedlec leży w odległości 10 km od Wolsztyna, 80 km od Poznania, 55 km od Zielonej Góry, 190 km od Berlina.

Teren gminy leży w zlewni bezpośredniej Obry oraz Szarki i Rowy Grabarskiego, które uchodzą do jezior obrzańskich. Gmina zajmuje obszar 20 506 ha z czego 52% stanowią grunty orne, 27% lasy, 11% łąki i pastwiska oraz 3% stanowią wody powierzchniowe. Siedlec jest stosunkowo gminą dużą. Pod względem wielkości zajmuje 24. miejsce w woj. wielkopolskim. Obszar gminy stanowi 29,8% obszaru powiatu wolsztyńskiego i 0,7% obszaru woj. Wielkopolskiego. Gminę zamieszkuje 11 837 mieszkańców, z czego 1 506 mieszka w Siedlcu, a pozostała część w 26 miejscowościach (ZAŁĄCZNIK 2).

1.4.2 Historia

Siedlec i okoliczne wioski szczycą się bogatą i dobrze udokumentowaną historią. Rozwój osadnictwa na tym terenie nastąpił ok. 1400 r p.n.e. Tereny te zasiedlała ludność kultury łużyckiej. Stanowiska kultury łużyckiej z epoki brązu odkryto w Jaromierzu i Żodyniu. Na południowym krańcu Jeziora Chobienickiego znajdują się ślady osady z późnego okresu rzymskiego. We

wczesnym średniowieczu okolice Siedlca pokrywała puszcza, która wraz z rzeką Obrą stanowiła naturalną granicę między Wielkopolską a Śląskiem. Osadnictwo w rejonie Siedlca cechuje się ciągłością od czasów przedhistorycznych. W wielu miejscowościach znajdują się bardzo wczesne zapiski w źródłach pisanych. Pierwsza pisana informacja o Siedlcu pochodzi z 1257 roku. Dotyczy ona lokalizacji wsi na prawie niemieckim. Źródła pisane podają, że przed rokiem 1380 powstała w Siedlcu parafia i Kościół p.w. św. Michała.

Pod koniec XVI w. na tym terenie rozwinął się ruch reformacyjny. Około 1560 roku do Chobienic przybyli bracia czescy, którzy żyli na tym terenie do 1638 r.

W okresie rozbiorów po 1772 szczególne znaczenie miał ruch patriotyczny w zachodniej Wielkopolsce, w tym także w rejonie Siedlca. Mieszkańcy Chobienic, Siedlca i innych wsi wzięli udział w Powstaniu Kościuszkowskim. W XIX wieku duży wpływ na życie wsi w zachodniej Wielkopolsce mieli ziemianie. Ówczesne społeczeństwo charakteryzowało się silnym przywiązaniem do tradycji i nie unikało ofiar i poświęceń dla spraw narodowych.

1.4.3

Położenie i rzeźba terenu

Pod względem geograficznym Siedlec leży w prowincji Nizy Środkowopolskiego, podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego, na pograniczu makroregionów Pojezierza Lubuskiego i Pradoliny Warciańsko – Odrzańskiej. Krajobraz terenu jest pochodzenia polodowcowego, nizinny tylko lekko pofałdowany.

Rzeźba powierzchni gminy Siedlec ma charakter rzeźby młodoglacjalnej, której podstawowe rysy ukształtowały się w okresie ostatniego zlodowacenia. Cechą charakterystyczną dla obszaru gminy jest pasmowość rzeźby o układzie południkowym. W ukształtowaniu powierzchni można wyróżnić formy plejstocenijskiej akumulacji lodowcowej i rzeczno – lodowcowej, do których należą:

- wysoczyzna morenowa pagórkowata
- wysoczyzna morenowa płaska
- równina sandrowa

Formy postglacjalne erozji i akumulacji rzecznej:

- rynna pojezierza jezior Zbąszyńskich
- dna dolin obrzańskich
- terasa średnia

Oraz wreszcie późno glacialne i holocenijskie formy eoliczne, do których należą wydmy. Powstały one w końcowej fazie plejstocenijskiej oraz w holocenie pod wpływem wiatrów zachodnich. Występują lokalnie na powierzchniach sandrowych oraz w obrębie terasy średniej.

1.4.4

Uwarunkowania społeczne

Gęstość zaludnienia wynosi 57 osób na 1 km². Ilość mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminnych przedstawia tab.1.

Tab.1. Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminy Siedlec.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców
1 . .	Bełęcin	725
2 . .	Boruja	380
3 . .	Chobienice	1318
4 . .	Godziszewo	297
5 . .	Grójec Mały	127
6 . .	Grójec Wielki	149
7 . .	Jaromierz	512
8 . .	Jażyniec	529
9 . .	Karna	434
1 0 . .	Kielkowo	284
1 1 . .	Kielpiny	633
1 2 . .	Kopanica	935
1 3 . .	Mała Wieś	237
1 4 . .	Mariankowo	106
1 5 . .	Nieborza	283
1 6 . .	Nowa Tuchorza	151
1 7 . .	Reklin	245
1 8 . .	Reklinek	172
1 9 . .	Siedlec	1506
2 0 . .	Stara Tuchorza	473
2 1 . .	Tuchorza	949

2 2 .	Wąchabno	116
2 3 .	Wielka Wieś	296
2 4 .	Wojciechowo	201
2 5 .	Zakrzewo	393
2 6 .	Żodyń	617
	Razem:	12 068

(wg danych Urzędu Gminy Siedlec, 2003)

Zróznicowanie struktury ludności według płci jest niewielkie. Populacja mężczyzn liczy 5836, a kobiet 6001 tzn., że na 100 mężczyzn przypadają 102 kobiet, jest to wskaźnik typowy, gdyż w większości gmin w zróznicowaniu struktury ludności według płci dominują kobiety. Sytuacja demograficzna w gminie jest korzystna, gdyż blisko 60 % całej ludności, to ludzie w wieku produkcyjnym, a 27 % stanowi ludność w wieku przedprodukcyjnym (tab.2).

Tab.2.Struktura ludności gminy Siedlec wg wieku.

Ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym
11837	3294	7137	1406

(wg danych US Poznań, 05.2002)

Niekorzystną cechą jest niski poziom wykształcenia ludności związanej z rolnictwem. Wg danych US Poznań (2002r.) tylko 2,87% ludności gminy powyżej 13 roku życia posiada wyższe wykształcenie. Blisko 40% posiada jedynie wykształcenie podstawowe. Wprawdzie są to niekorzystne wskaźniki, jednak należy zaznaczyć, iż w ciągu 6 lat uległy zasadniczej zmianie, jeszcze w 1996 roku, ilość mieszkańców z wyższym wykształceniem wynosiła 1,2%, a z podstawowym ponad 50%.

W 2002 r. zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Siedlec było 629, z czego ponad 40% to mieszkańcy poniżej 24 roku życia. Związane jest to zapewne z faktem, iż największy procent bezrobotnych dotyczy ludności z wykształceniem zasadniczym lub niższym i wynosi 76%.